

Attīstības sadarbības politikas plāns 2012. gadam

1. Esošās situācijas raksturojums

Laika posmā no 2009. – 2011. gadam finansējums divpusējās attīstības sadarbības īstenošanai bija samazināts līdz minimumam. Līdz ar to divpusējās attīstības sadarbības īstenošanai vairs netika izstrādāti Attīstības sadarbības politikas gada plāni, kā tas bija laika posmā no 2005. – 2009. gadam. Pieejamā finansējuma ietvaros, kā arī lūdzot valdībai *ad hoc* veidā piešķirt finansējumu konkrētiem projektiem/aktivitātēm, tika turpināta atsevišķu projektu īstenošana Latvijas prioritārajās palīdzības saņēmējvalstīs. Tāpat Latvija iespēju robežās reaģēja uz krīzes situācijām citos pasaules reģionos, sniedzot humāno palīdzību (humānā palīdzība nav klasificējama kā attīstības sadarbība).

2012. gada Ārlietu ministrijas budžetā ir palielināts finansējums divpusējās attīstības sadarbības īstenošanai par 50 000 LVL, kas ļaus atsākt plānotas divpusējās attīstības sadarbības īstenošanu Latvijas prioritārajās palīdzības saņēmējvalstīs.

Saskaņā ar 2011. gadā apstiprinātajām Attīstības sadarbības politikas pamatnostādnēm laika posmam no 2011. – 2015. gadam papildus Austrumu partnerības valstīm Latvija divpusējā attīstības sadarbībā plāno koncentrēties arī uz Centrālāzijas reģionu.

Ņemot vērā ierobežoto finansējuma apjomu, 2012. gadā par prioritāro valsti izvirzīta Moldova, ar kuru līdz šim jau ir īstenoti virkne veiksmīgu projektu dažādās jomās. 2011. gadā notikušās priekšizpētes vizītes laikā Moldovā tika identificētas sadarbības iespējas ar ASV starptautisko attīstības aģentūru USAID, kas Moldovā plāno ieviest apjomīgu 4 gadu projektu tieslietu sistēmas reformu jomā. Latvija projektā plāno iesaistīties, nodrošinot daļu projekta līdzfinansējuma un iesaistot Latvijas ekspertus projekta īstenošanā. Latvija arī iesaistīsies Eiropas Komisijas iniciētā jauno Eiropas Savienības valstu kopējās programmēšanas projektā reģionālās attīstības jomā.

Tāpat nepieciešams atsākt Latvijas dalību civilo projektu īstenošanā Afganistānā, sadarbojoties ar citiem uz vietas pārstāvētajiem donoriem. Atlikušo finansējumu plānots novirzīt kā līdzfinansējumu projektiem, kas ieguvuši finansējumu projektu īstenošanai no starptautiskajiem donoriem.

2. Sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem

Plāns ir saskaņots ar Valdības rīcības plānā „Deklarācijas par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību” īstenošanai noteiktajām prioritātēm.

Plāns tiek izstrādāts saskaņā ar Attīstības sadarbības politikas pamatnostādnēm laika posmam no 2011. – 2015. gadam (Ministru kabineta 2011.gada 6.jūlija rīkojums Nr. 299 „Par Attīstības sadarbības politikas pamatnostādnēm laika posmam no 2011.gada līdz 2015.gadam”).

Pamatnostādnēs izvirzīti sekojoši mērķi:

- 1) Latvijas kā divpusējā donora lomas stiprināšana, tādējādi īstenojot Latvijas ārpolitiskās intereses;

- 2) sabiedrības izpratnes un atbalsta veicināšana attīstības sadarbības mērķiem un politikai;
- 3) Latvijas pieaugošā loma starptautisko attīstības mērķu sasniegšanā un starptautisko saistību izpilde.

Pamatojoties uz Attīstības sadarbības politikas pamatnostādņem, kā arī turpinot laika posmā no 2005. – 2009. gadam īstenoto attīstības sadarbības praksi, Attīstības sadarbības plāns 2012. gadam par prioritāti nosaka divpusējās un trīspusējās sadarbības īstenošanu, kā arī sabiedrības izpratnes un atbalsta veicināšanu attīstības sadarbības mērķiem un politikai, t.sk., ar nevalstisko organizāciju un sociālo partneru iesaisti.

Plānā 2012. gadam paredzētie rīcības virzieni un pasākumi izvirzīto mērķu sasniegšanai ir atbilstoši pamatnostādņēs noteiktajiem galvenajiem uzdevumiem un veicina to rezultātu sasniegšanu.

3. Plānā paredzētie pasākumi

Sasaiste ar pamatnostādņēs noteiktajiem politikas mērķiem, rīcības virzieniem vai uzdevumiem (ja plāns izstrādāts pamatnostādņu ieviešanai)	Latvijas kā divpusējā donora lomas stiprināšana, tādējādi īstenojot Latvijas ārpolitiskās intereses.			
Plānā noteiktais mērķis	I Atsākt aktīvu Latvijas divpusējās attīstības sadarbības politikas īstenošanu.			
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	1.1. Projektu īstenošana Moldovā.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Tiešie darbības rezultāti	Paredzētais finansējums
1.1.1. Latvija iesaistīsies ar līdzfinansējumu un ekspertīzi ASV starptautiskās attīstības aģentūras USAID īstenotā četru gadu projektā Moldovā tieslietu jomā.	10.12.2012 (termiņš 2012. gadā plānotajām projekta aktivitātēm)	Ārlietu ministrija, Tieslietu ministrija u.c. kompetentās institūcijas un NVO	Aizsākta sadarbība Latvijas ilgtermiņa dalībai projektā Moldovā.	27 000 LVL, Ārlietu ministrijas valsts budžeta programma 07.00.00 „Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība”
1.1.2. Latvija iesaistīsies Eiropas Komisijas iniciētā jauno Eiropas Savienības donorvalstu kopējās programmēšanas projektā reģionālās attīstības jomā.	10.12.2012	Ārlietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Aizsākta sadarbība Latvijas ilgtermiņa dalībai projektā Moldovā.	3000 LVL, Ārlietu ministrijas valsts budžeta programma 07.00.00 „Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība”
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	1.2. Līdzfinansējuma piešķiršana nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem partneriem.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Tiešie darbības rezultāti	Paredzētais finansējums

1.2.1. Līdzfinansējuma piešķiršana nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem partneriem, kas ieguvuši finansējumu no starptautiskajiem donoriem, t.sk. Eiropas Komisijas, attīstības sadarbības un attīstības izglītības projektu īstenošanai.	10.12.2012	Ārlietu ministrija	Palielinās no citiem avotiem piesaistītā finansējuma apjoms attīstības sadarbības projektu īstenošanai.	15 269 LVL, Ārlietu ministrijas valsts budžeta programma 07.00.00 „Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība”
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	1.3. Atbalsts Afganistānas atjaunošanā vietās, kurās ir dislocēts Latvijas Nacionālo bruņoto spēku kontingents, Latvijas Valsts policijas vai Valsts robežsardzes pārstāvji.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Tiešie darbības rezultāti	Paredzētais finansējums
1.3.1. Atbalsts civilā projekta īstenošanai Afganistānā, vietā, kur atrodas Latvijas Nacionālo bruņoto spēku kontingents, Latvijas Valsts policijas vai Valsts robežsardzes pārstāvji, piemēram, piedaloties ar līdzfinansējumu apjomīgākā citu donoru īstenotā projektā.	10.12.2012	Ārlietu ministrija	Nodrošināta Latvijas dalība civilā projekta īstenošanā Afganistānā.	5 000 LVL, Ārlietu ministrijas valsts budžeta programma 07.00.00 „Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība”
Plānā noteiktais mērķis	II Sabiedrības izpratnes un atbalsta veicināšana attīstības sadarbības mērķiem un politikai.			
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	2.1. Veicināt sabiedrības izpratni par attīstības sadarbību un iesaistīšanos prioritāro jomu un virzienu noteikšanā.			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās	Tiešie darbības rezultāti	Paredzētais finansējums

		institūcijas		
2.1.1. Aktīvs dialogs ar valsts pārvaldes iestādēm, NVO, pašvaldībām un sociālajiem partneriem par Latvijas attīstības sadarbības mērķiem un prioritātēm.	31.12.2012	Ārlietu ministrija	Attīstības sadarbības mērķi un prioritātes ir noteiktas saskaņā ar visu iesaistīto pušu interesēm.	Nav nepieciešams finansējums
2.1.2. Sadarbība ar valsts pārvaldes iestādēm, NVO, pašvaldībām un sociālajiem partneriem Latvijas pozīciju formulēšanā par aktuālajiem starptautiskās attīstības politikas dienaskārtības jautājumiem.	31.12.2012	Ārlietu ministrija, visas valsts pārvaldes iestādes, kas iesaistītas attīstības sadarbības īstenošanā	Tiek nodrošināta aktīva Latvijas līdzdalība ES attīstības sadarbības politikas veidošanā un starptautisko organizāciju darbībā.	Nav nepieciešams finansējums
2.1.3. Informatīvs un loģistikas atbalsts NVO un sociālo partneru īstenotajām aktivitātēm/pasākumiem attīstības sadarbības jomā.	31.12.2012	Ārlietu ministrija	Palielinās NVO un sociālo partneru īstenoto attīstības sadarbības aktivitāšu skaits, kas finansētas no citiem avotiem, ārpus Ārlietu ministrijas attīstības sadarbības budžeta.	Ārlietu ministrijas valsts budžeta apakšprogramma 01.01.00 „Centrālais aparāts”
2.1.4. Uzturēt aktīvu dialogu ar Saeimu par Latvijas attīstības sadarbības politikas mērķiem, prioritātēm un rīcības virzieniem.	31.12.2012	Ārlietu ministrija	Saeima aktīvāk iesaistās attīstības sadarbības politikas mērķu un prioritāšu definēšanā.	Nav nepieciešams finansējums

4. Plāna 2012. gadam īstenošanai paredzētais finansējums

Latvijas attīstības sadarbības finansējuma mērķi izriet no ANO un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) ietvaros apstiprinātajām finansējuma saistībām. Ievērojot ANO saistības, ES un tās dalībvalstīm līdz 2015. gadam attīstības sadarbībai jāvelta 0,7 % no Nacionālā kopienākuma (turpmāk – NKI)¹. Saskaņā ar ES saistībām Latvijai līdz 2010. gadam attīstības sadarbībai bija jāatvēl 0,17 % no NKI, savukārt līdz 2015. gadam Latvijai šim mērķim jāatvēl 0,33 % no NKI². Pašlaik Latvija ievērojami atpaliek no starptautisko finansējuma saistību izpildes. Pašlaik Latvijas OAP veido ~ 0,07 % no NKI.

Laika posmā no 2005. - 2009. gadam Ārlietu ministrijai divpusējās attīstības sadarbības projektu īstenošanai prioritārajās saņēmējvalstīs (Moldova, Gruzija, Baltkrievija un Ukraina) no valsts budžeta līdzekļiem piešķirtais finansējums pakāpeniski pieauga no 100 000 LVL līdz 580 000 LVL. Tomēr 2009. gada sākumā finanšu un ekonomiskās krīzes rezultātā attīstības sadarbībai atvēlētais budžets tika ievērojami samazināts, tādējādi praktiski pārtraucot divpusējo attīstības sadarbības projektu īstenošanu.

2012. gadā ir izdevies palielināt finansējumu divpusējās attīstības sadarbības politikas īstenošanai par 50 000 LVL.

Ārlietu ministrijai piešķirto 50 269 LVL izlietošana paredzēta sekojošu plānā izvirzīto pasākumu īstenošanai:

1. Attīstības sadarbības projektu īstenošana Moldovā:
 - 1.1. dalība ar Latvijas līdzfinansējumu un ekspertīzi ASV starptautiskās attīstības aģentūras USAID īstenotā četru gadu projektā Moldovā tieslietu jomā – 27 000 LVL;
 - 1.2. dalība Eiropas Savienības jauno dalībvalstu kopējās programmēšanas ietvaros īstenotā projektā reģionālās attīstības jomā – 3000 LVL;
2. Finansējums novirzīts kā daļa no līdzfinansējuma nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem partneriem, kas ieguvuši finansējumu no starptautiskajiem donoriem, t.sk. Eiropas Komisijas, attīstības sadarbības un attīstības izglītības projektu īstenošanai – 15 269 LVL. Lēmums par līdzfinansējuma piešķiršanu tiek pieņemts Konsultatīvajā padomē attīstības sadarbības politikas jautājumos.
3. Atbalsts civilā projekta īstenošanai Afganistānā, vietā, kur atrodas Latvijas Nacionālo bruņoto spēku kontingents (Fārjābas provincē) vai vietā, kur atrodas Latvijas Valsts policijas vai Valsts robežsardzes pārstāvji – 5000 LVL.

Gadījumā, ja, īstenojot 2012. gada plānā noteiktos pasākumus, rodas situācija, kad nav iespējams īstenot kādu no plānā paredzētajiem pasākumiem vai palicis neizmantots finansējums no attiecīgā pasākuma īstenošanas, par pieejamā finansējuma izlietojumu lemj Ārlietu ministrija. Pieņemot lēmumu par neizmantotā finansējuma izlietojumu, Ārlietu ministrija ievēro Attīstības sadarbības politikas pamatnostādnes un 2012. gada plānā izvirzītos mērķus un rīcības virzienus mērķu sasniegšanai un izskata jautājumu Konsultatīvās padomes attīstības sadarbības politikas jautājumos sēdē.

¹ Saskaņā ar Ceļa karti ANO Tūkstošgades deklarācijas īstenošanai (2001.g.) un Monterrejas konferenci par finansējumu attīstībai (2002.g.).

² Saskaņā ar ES Ārējo attiecību padomes 2005.g. maija secinājumiem dalībvalstīm, kas pievienojušās ES pēc 2002. gada, jātiecas līdz 2015. g. oficiālajai attīstības palīdzībai (OAP) veltīt 0,33% no NKI, savukārt vecajām ES dalībvalstīm līdz 2015. g. OAP jānovirza 0,7% no NKI.

Ja 2012. gada laikā tiek palielināts attīstības sadarbības budžets (sākotnēji Ārlietu ministrija aicināja valdību budžetā šim mērķim atvēlēt 150 000 LVL), jautājums par papildus finansējums novirzīšanu tiek skatīts Konsultatīvās padomes attīstības sadarbības politikas jautājumos sēdē un tiek saskaņots ar Attīstības sadarbības politikas pamatnostādņēm.

5. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Ārlietu ministrija līdz 2013. gada 1. aprīlim iesniedz Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par Attīstības sadarbības politikas plāna 2012. gadam īstenošanu. Informatīvais ziņojums tiek gatavots, ņemot vērā plānā noteiktos pasākumus izvirzīto mērķu sasniegšanai, to rezultātus un izpildes termiņus. Informatīvajā ziņojumā novērtē plānoto mērķu, to rezultātu rādītāju un izpildes termiņu atbilstību faktiskajai situācijai.

Ārlietu ministrs

E.Rinkēvičs

Vīza: valsts sekretārs

A.Teikmanis